

En Maimonet i l'albergínia

Fa més de cent i més de dos-cents i més de tres-cents anys, al call de Girona hi vivia en Maimonet, un noiet de poca edat i no gaire eixerit. Sempre confonia les coses, no parava atenció a res, no aprenia les lliçons del mestre Mossé, a l'escola dels jueus, ni sabia encara llegir bé el llibre de la Llei. Era una mica gandul i poc endreçat, i la seva mare s'hi amoïnava molt, perquè pensava que no en faria mai res, del pobre Maimonet.

Un bon dia de tardor, la mare d'en Maimonet, que es deia Dolça, es va llevar al matí amb la idea de fer un bon plat d'albergínies fregides amb oli i ceba, per dinar. Però la Dolça es va quedar amb un pam de nas quan va obrir el rebost: no li quedava ni una albergínia!

Va cridar en Maimonet, a qui va costar molta estona despertar-se i encara més llevar-se. Quan va haver aconseguit que el seu fill es rentés la cara i es tragués les lleganyes, la Dolça el va enviar al mercat amb l'encàrrec de comprar una albergínia ben grossa per al dinar.

Però en Maimonet no sabia què era una albergínia.

—Què em demaneu, mare? Com ho sabré, jo, què són aquestes coses tan estranyes que voleu que us porti? Val més que hi aneu vós mateixa!

La Dolça tenia prou feina a casa, i de cap manera estava disposada a haver de canviar-se de roba i posar-se la capa i la rodella que havien de dur els jueus de Girona. Per això va intentar d'explicar-li ben detalladament a en Maimonet com eren les albergínies, mentre pensava que el seu fill podia sortir sense vestit judaïc, i en faria més via.

—Mira, Maimonet, para atenció: una albergínia és una cosa una mica grossa, que porta un abric llarg de color morat i un barret de color verd com l'herba de maig, que li cobreix mig rostre com un caperó dels que usa ton pare els mesos d'hivern.

—Ah! —va dir en Maimonet— que fàcil, mare, te la portaré ben aviat, l'albergínia per al dinar.

I en Maimonet va enfilat carrer de la Força amunt, fins al mercat dels jueus, que se celebrava cada dia menys els dissabtes, ben a prop de la Catedral.

Al mercat, hi havia parades de tota mena: unes dones hi venien confits, pastissos, formatjades i coques d'oli; unes altres, peix salat i olives. Una altra parada hi venia teles de saca i de lli i, al costat, el vell Salomó, el sabater, sargia i cosia els repunts de les sabates. La Regina, l'esposa d'en Bonastruc, hi tenia una parada amb cànirs i olles, i la seva cunyada, la Mairona, hi venia cabassos i cistells. Hi havia també en Momet, el que feia de pagès, que s'hi havia parat amb tot de cols, de faves tendres i altres verdures del seu hort.

En Maimonet va arribar al mercat ben decidit a trobar l'albergínia.

Vet aquí que al cap d'una hora llarga, la Dolça, a casa, ja es començava a preocupar.

—I doncs? —es deia— El mercat no és pas tan lluny, i en Maimonet ja hauria de ser aquí amb l'albergínia. Vés a saber quina una n'ha feta ara, coi de vailet!

Tot de sobte, es va obrir la porta del carrer i va entrar en Maimonet, acalorat, vermell i esbufegant.

—Mare, mare! —cridava— ja t'he portat l'albergínia, però, renoi, que m'ha costat! No volia venir de cap manera, i li he hagut de ventar un truc al cap i lligar-li les mans a l'esquena i arrossegar-la carrer avall amb la corda del mulat!

—Què dius que què? —va fer la mare, esverada— Que has lligat l'albergínia amb la corda d'estacar el mulat? Que l'has arrossegada carrer avall!? Fill meu, ets ben boig!

I quan va treure el cap al carrer per veure què havia fet el seu vailet. La pobra Dolça gairebé es va morir de l'ensurt: allà, a l'argolla on estacaven el vell mulat, hi havia lligat de mans i peus en Bonet, el fill de l'Astruc, un noiet que feia de carnisser a l'escorxador dels jueus i que vestia ni més ni menys que la seva capa judaica de color morat i que, aquell dia, per mala sort, s'havia cobert el cap amb un barret verd com l'herba de maig!

FONT: «En Maimonet i l'albergínia», conte tradicional sefardita recollit per Robert Sternberg a *La cuina sefardita*, Barcelona, 1998.

Adaptació: Institut d'Estudis Nahmànides, Girona, 1999